

MIGRAȚIILE – O CONSTANTĂ A ISTORIEI SÂRBE: DESPRE KOSOVO ȘI METOHIA SUB CONDUCEREA OTOMANĂ

Ema MILJKOVIĆ*, Ionuț COJOCARU**

Rezumat. Rezultatele registrelor de recensământ otomane pentru regiunea Branković, care cuprinde *sangeacurile* (provinciile) Vučitrn, Skadar și Dukadjin, ce datează din a doua jumătate a secolului al XV-lea și al XIV-lea, plasate în contextul evenimentelor politice și istorice din Imperiul Otoman, reprezintă unele dintre cele mai valoroase surse de cercetare a evoluțiilor demografice din Kosovo și Metohia din timpul primelor două secole de dominație otomană. Aceste date demonstrează omogenitatea etnică a populației sârbe în Kosovo și Metohia de astăzi, în perioada istorică menționată mai sus. Structura etnică a Kosovo și a Metohiei s-a schimbat radical imediat după Marea Migrație a Sârbilor din 1690, când populația sârbă a părăsit această regiune iar așezările lor au fost ocupate de triburile nomade albaneze care au coborât pe aceste pământuri fertile din asprele regiuni muntoase din nordul Albaniei. Cu toate că această problemă nu a fost abordată destul de bine până acum în istorie, sursele disponibile fac posibilă conturarea unor concluzii clare despre structura etnică a Kosovo și Metohiei care a fost schimbată forțat începând cu secolul al XVIII-lea, când o rețea de așezări albaneze s-a dezvoltat într-o regiune care în perioada medievală și în primele secole ale dominației otomane a avut o populație majoritară sârbă.

Cuvinte cheie: Kosovo și Metohia, Imperiul Otoman, structura etnică, cărțile de recensământ otomane, migrații.

Studiul evoluțiilor demografice care au avut loc pe pământurile sârbe sub ocupație otomană reprezintă una dintre problemele cheie ale trecutului națiunii sârbe, care nu a fost încă suficient și corect abordată din punct de vedere științific. În general, cercetarea în domeniul demografiei istorice nu este reprezentată în măsura în care importanța sa o cere, nu doar pentru evaluarea trecutului dar și pentru percepția cu privire la prezent și pentru a ne putea gândi la viitor. Cercetarea parametrilor istorici-demografici, în cazul perioadei de sub ocupația otomană se află în acest stadiu în primul rând din cauza absenței surselor adecvate care ar servi ca bază pentru elaborarea unor concluzii relevante.¹

* Prof. Dr., Departamentul de istorie, Facultatea de Filosofie, Universitatea Niș, Serbia.

** Lect. univ. Dr., Universitatea Europei de Sud-Est „Lumina”, București, Romania.

¹ În această lucrare, demografia istorică a fost înțeleasă în sens mai larg decât este definită de Presat / Wilson, conform căruia această știință este „doar o punere în aplicare a tehnicilor de